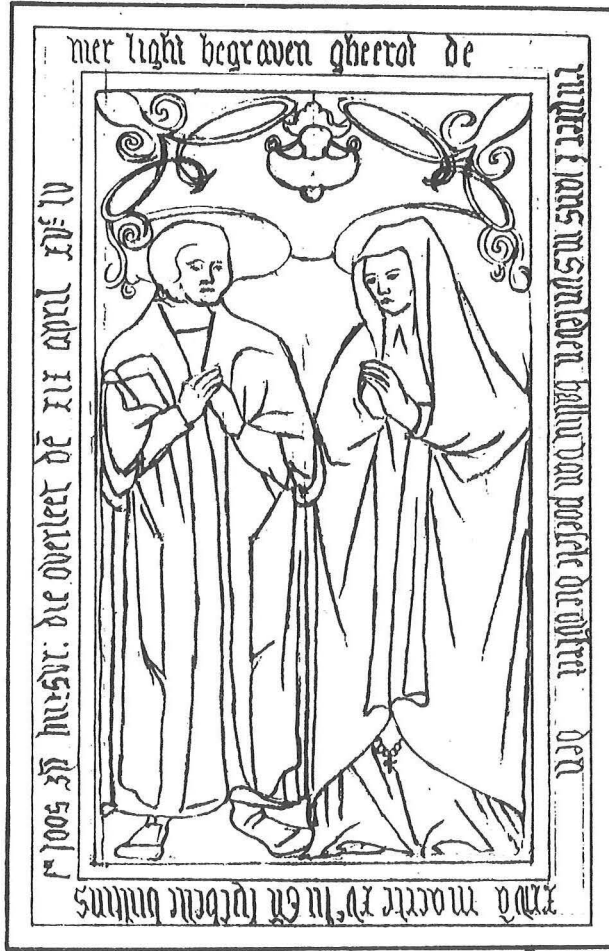

MENSEN VAN TOEN

familiekundig tijdschrift
uitgegeven door de
heemkundige kring
het land van nevele

Leenhrecht

MENSEN VAN TOEN

Driemaandelijks familiekundig tijdschrift voor
Bachte-Maria-Leerne, Hansbeke, Landegem,
Lotenhulle, Meigem, Merendree, Nevele, Poeke,
Poesele, Sint-Martens-Leerne, Vinkt, Vosselare
en Zeveren.

Lidgeld 1991

150 fr. over te schrijven op rekening
000-0627981-03 of 290-7431460-20 van
"Het Land van Nevele" v.z.w.,
Beentjesstraat 24, 9850 Poesele.

Werkgroep familiekunde

A.BOLLAERT - A.JANSSENS - J.LUYSSAERT - A.MARTENS

Typografie en lay-out

K.DE GROOTE

Druk

Beschutte Werkplaats "Nevelland", Nevele.

Redactie

A.BOLLAERT, Beentjesstraat 24, 9850 Poesele
J.LUYSSAERT, Veldestraat 26, 9850 Nevele
A.MARTENS, Spilmolenplein 263, 9000 Gent

Kaftontwerp

L.DEBRUYNE, Rozebeke

De auteurs zelf zijn verantwoordelijk voor de
inhoud van hun teksten.

Kafttekening

Grafsteen van Gheerot de Ruuter en zijn
echtgenote, naar een anonieme tekenaar.
(Archief Bisdom Gent)

MENSEN VAN TOEN

Driemaandelijks familiekundig tijdschrift

December 1991
Jaargang I - aflevering 4

Uitgegeven door de heemkundige kring
"Het Land van Nevele"

Verantwoordelijke Uitgever:

Jan Luyssaert
Veldestraat 26
9850 Merendree

EDITORIAAL.

Ongeveer een jaar geleden hebben we binnen het bestuur van de heemkundige kring "Het Land van Nevele" de idee besproken om een werkgroep familiekunde op te richten en met het familiekundig tijdschrift "Mensen van Toen" te starten.

Uit hun jarenlange ervaring met heemkunde waren enkele bestuursleden tot het besef gekomen dat alles in de heemkunde te maken heeft met de mens als schakel tussen de opeenvolgende generaties.

Deze enthousiaste drijvende krachten achter "Mensen van Toen" geloofden dat een familiekundig tijdschrift een grote leemte in ons werkgebied zou vullen en op een schare van lezers zou kunnen rekenen. "Het Land van Nevele" telt toch een kleine vierhonderd abonnees, dus zou "Mensen van Toen" ook wel honderd abonnees halen, zo dachten we.

De twijfelaars kregen ongelijk, maar ook de enthousiaste familiekundigen kwamen bedrogen uit want de eerste jaargang van "Mensen van Toen" vindt zijn weg naar tweehonderdvijfenvijftig familiekundigen.

We zullen ons niet op het gladde ijs van de speculaties wagen en niet peilen naar de redenen van dit onverhoopt succes.

Wat ons wel bezighoudt is hoe we ook in de toekomst onze lezers waar kunnen bieden voor hun geld. De eerste jaargang telt 96 bladzijden boeiende familiekundige artikelen. Onze vaste medewerkers A.Bollaert, A.Janssens en A.Martens hebben zeker niet stil gezeten in dit voorbije jaar. Tientallen nieuwe bijdragen liggen reeds klaar om de tweede jaargang van "Mensen van Toen" te stofferen.

Maar we verlaten ons niet alleen op onze vaste medewerkers. Het doet ons plezier dat onze lezers af en toe reageren op artikelen en erdoor geïnspireerd worden om zelf een bijdrage te schrijven. Dit tijdschrift staat open voor uw artikelen, sprokkelingen, vondsten, kwartierstaten, wetenswaardigheden, vragen en antwoorden.

"Mensen van Toen" heeft een flinke start genomen. Het hangt nu van u af of we ook in de tweede ronde goede prijzen halen.

Hernieuw vandaag nog uw lidgeld en stort d.m.v. bijgevoegd formulier 150 fr. op rekening 290-7431460-20. Wij danken u voor uw stipte betaling en beloven u in de tweede jaargang vier boeiende afleveringen van "Mensen van Toen".

J.Luyssaert

INWONERS UIT HET "LAND VAN NEVELE" IN HET GILDENBOEK VAN "HET GILDE VAN DE GELOVIGE ZIELEN" VAN VINDERHOUTE.

Het Gilde van de Gelovige Zielen van Vinderhoute werd opgericht op 23 mei 1688.⁽¹⁾ Het gildeboek waaruit we de hiernavolgende gegevens hebben geput werd *Begonst ende vernieuwt den ij(2de) November 1729.*⁽²⁾

Bij de inlijving in het Gilde beloofde de nieuwe gildebroeder of -zuster een doodschuld, d.i. een bedrag dat door de erfgenamen van het nieuw lid diende betaald te worden na diens overlijden of door het lid zelf op het ogenblik dat hij de parochie verliet, of ingeval hij naar een verafgelegen bestemming ging wonen.

Naargelang van het bedrag van de doodschuld mocht de gildebroeder of -zuster als tegenprestatie een gezongen of gelezen mis verwachten. Meestal werd na het overlijden in de rand vermeld op welke datum de mis werd gedaan en dat is nu een aanwijzing wanneer betrokkenen ongeveer overleed.

Ook kan er dikwijls aan de hand van de inschrijvingen in het gildeboek uitgemaakt worden of betrokkenen al dan niet kon schrijven of toch minstens met zijn naam kon ondertekenen. Degenen die dat niet konden zetten simpelweg een kruisje.

Niet alleen inwoners uit Vinderhoute traden toe tot het Gilde. Op de in totaal 445 inschrijvingen in het gildeboek uit 1729 zijn er negen afkomstig uit het Land van Nevele.

1. *Zielenbroederschap inghestelt inde Parochiale Kercke van Vinderhoute, op den tweeden Sinxen-dagh 1688.* Gedrukt: Te Ghendt, bij Hendrick Saetreuver, stadtsdrucker inde Witte Duyve, 1688 (Centrale Bibliotheek, Rijksuniversiteit Gent, nr. G.2031¹).

2. Rijksarchief Gent, Vinderhoute, kerkarchief nr. 2.

1. *Pieter de Cuyper, oud Burchmr. der prochie van Meerendre* (gewezen burgemeester van Merendree), geeft als doodschuld twintig schellingen groten wisselgeld. Krijgt daarvoor een gezongen mis. Ingeschreven in het gildeboek op 12 december 1731. Vermelding in de rand: *11 july 1757 de misse gedaen.*
2. *Fr. Hugo Claus presb.* geeft als doodschuld een pond groten. Ingeschreven in het gildeboek op 30 juni 1743. Ondertekent als: *fr. Hugo Claus presb. canon.* Vermelding in de rand: *de misse gedaen 13 july 1767.*

Opmerking:

In de op het einde van het gildeboek genoteerde rekeningen staat: *Den 13 july 1767 gedaen een gesongen gulde misse voor de ziele van den eerweirdigen heere Hugo Claus pro(o)st van Nevel geweest en sijn doodschult lanck te vooren betaelt geweest soo dat 't gulde met de misse belast was...* ⁽¹⁾

3. *Joannes Franchies Claus fs. Lievens* uit Merendree, geeft als doodschuld: 5 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 1 november 1761. Ondertekent met een kruisje.
4. *Jacobus De Clercq fs. Olivier* geeft als doodschuld: 10 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 1 juni 1762. Ondertekent met een kruisje. Vermelding in de rand: *overleden tot Landegem insolvent.*
5. *Anne Cornelia Maes*, wonende te Landegem, geeft als doodschuld: 10 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 21 september 1782. Ondertekent met haar naam. Vermelding in de rand: *de misse gedaen 28 7ber (september) 1782.*
6. *Allegonde Roets, Francoise De Schuyteren Joanne Marie Snoeck*, wonende te Landegem, geven als doodschuld: 10 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 28 september 1782. Allen ondertekenen met een kruisje. Vermelding in de rand: *de misse gedaen Anne Marie Snoeck 14 july 1783.*

^{1.} *Fr. Hugo Claus* was pastoor van Nevele van 18.3.1752 tot +29.4.1767. Hij werd op 23.7.1714 te Gent geboren als zoon van Joannes en M. Petronella Gillis. Hij werd priester gewijd te Gent op 29.9.1738 en was tussen 1750 en 1751 prior te Drongen. Zijn voornamen luiden Hugo Isaac Andreas.

Zie F. MICHEM, *De pastoors in het Land van Nevele*, in *Het Land van Nevele*, jg. IV (1973), afl. 4, blz. 180.

7. *Marie Franse Standaert*, wonende op *den herendock* te Landegem, geeft als doodschuld: 10 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 5 juli 1783.

Daar de baljuws en de griffiers van de heerlijkheid zowel bevoegd waren op Vinderhoute als op Merendree vermelden we hen en hun familieleden volledigheidshalve hier ook.

1. *Livinus Cocquyt, Balliu deser prochie van Vinderhoute, Meerendre en Belsele*¹⁾, geeft als doodschuld: 10 schellingen groten wisselgeld. Krijgt daarvoor een gezongen mis. Ondertekent met zijn handtekening. Vermelding in de rand: *overleden 7 april 1743*.
2. *Philips Wieme, greffier deser prochie ende heerlijkhede van Vinderhoute-Merendree ende Belsele*, geeft als doodschuld: 10 schellingen groten wisselgeld. Krijgt daarvoor een gezongen mis. Ondertekent met zijn handtekening gevolgd door: 1729 (jaar van inschrijving).
3. *Huysvrouw van Livinus Cocquyt* (zie nr. 1) geeft als doodschuld: 10 schellingen groten wisselgeld. Krijgt daarvoor een gezongen mis. Ondertekent met haar naam: *Francisca Vander Stelt*.
4. *Huysvrouw van Phls Wieme* (zie nr. 2) geeft als doodschuld: 8 schellingen groten wisselgeld. Krijgt daarvoor een gezongen mis. Ondertekent als: *M.V.D. Doose(?)*.
5. *Martinus Van Hulle, bailliu deser phie*, geeft als doodschuld: een pond groten. Vermelding in de rand: *overl(eden) 1747*.
6. *Cornelis Emanuel Van Ackere, bailliu der prochie ende heerlijkhede van Vinderhoute-Meerendre ende Belsele* en *Joe. Marianne Vandevijvere, sijne huysvrouwe*, geven als doodschuld: 15 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 29 juni 1769. Beiden ondertekenen met hun handtekening. Vermelding in de rand: *de misse van C.Em. Van Ackere den 10 8ber (oktober) 1796 - item oock voor sijne huysvr. Marianne Vandevijvere den 4 7ber (september) 1797*.
7. *Carel Jacobus Van Ackere, soone van voorn(oemde) Van Ackere*, geeft als doodschuld 9 schellingen. Ingeschreven in het gildeboek op 18 mei 1777. Ondertekent met handtekening.

David Maes

¹⁾ Belsele: wijk van Evergem. Werd aan de heerlijkheid Vinderhoute-Merendree toegevoegd door toedoen van Lieven van Pottelsberghe.

DE REPUBLIKEINSE KALENDER.

De republikeinse kalender is 12 jaar lang de officiële Franse kalender geweest, theoretisch vanaf 22 september 1792 (1 Vendémiaire an I) tot 31 december 1805 (10 Nivôse an XIV).

Na annexatie van onze gewesten bij Frankrijk in oktober 1795 werd hij ook in ons land opgedrongen. De geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata in de registers van de burgerlijke stand, die bij decreet van 29 Prairial IV (17 juni 1796) ingevoerd werd, zijn dan ook volgens deze revolutionaire tijdrekening opgetekend, zodat de stamboomonderzoeker met de omzetting van deze republikeinse dagtekeningen naar de gregoriaanse kalender, onze huidige tijdrekening, geconfronteerd wordt.

De republikeinse kalender was gebaseerd op een jaar van 365 dagen, bestaande uit 12 maanden van 30 dagen en 5 aanvullende dagen om het jaar te vervolledigen tot 365 dagen. Elke vier jaar was er een schrikkeljaar met andermaal een extra-dag. Het begin van deze tijdrekening werd verschoven naar 22 september 1792, dag waarop de Franse republiek werd uitgeroepen.

De maanden, die niet in zevendaagse weken maar in drie tiendaagse decaden verdeeld werden, kregen de volgende benamingen:

Herfstmaanden		
Vendémiaire	(vendange=wijnoogst)	sep-okt
Brumaire	(brume=mist)	okt-nov
Frimaire	(frimas=rijm)	nov-dec
Wintermaanden		
Nivôse	(nivis, neige=sneeuw)	dec-jan
Pluviôse	(pluie=regen)	jan-feb
Ventôse	(vent=wind)	feb-mrt
Lentemaanden		
Germinal	(germe=kien)	mrt-apr
Floréal	(fleur=bloem)	apr-mei
Prairial	(prairie=weide)	mei-jun

Zomermaanden

Messidor	(mensis, moisson=oogst)	jun-jul
Thermidor	(thermes=baden, warmte)	jul-aug
Fructidor	(fruits=fruit)	aug-sep

De dagen van een decade kregen benamingen volgens hun rekenkundige rangorde:

Primidi, Duodi, Tridi, Quartidi, Quintidi, Sextidi, Septidi, Octidi, Nonidi, Decadi.

De vijf aanvullende dagen volgden na de drie decaden van Fructidor, de laatste maand van het jaar. Ze werden respectievelijk de 1e, 2e, 3e, 4e en 5e complementaire dag genoemd.

In "*De republikeinse kalender*" door M.Mispelon (een uitgave van *Familia et Patria*, Handzame 1972) vindt men een reeks van 12 tabellen, waarin men voor iedere dag van elke maand van de republikeinse jaartelling II-XIV rechtstreeks de overeenkomende datum van de gregoriaanse kalender kan aflezen. Ook in "*De tijdrekening*" door D.Vande Candelaere (uitgegeven door *Familia et Patria*, Roeselare 1988) worden dezelfde dag-aan-dag omzettafellen opgenomen, evenals de omzettafellen van H.Grotefend⁽¹⁾.

De onderhavige tabel, overgenomen uit "*Klin in je stamboom*" door M.Mispelon (uitgave van *Familia et Patria*, Handzame 1970, eveneens voorhanden in het Documentatiecentrum van Het Land van Nevele) geeft voor de eerste dag van iedere maand van alle republikeinse kalenderjaren de overeenstemmende datum in de gregoriaanse kalender.

Voorbeelden

1 Vendémiaire V = 22 september 1796 (zie tabel).

1 Prairial XII = 21 mei 1804 (zie tabel).

¹ Beide werken zijn voorhanden in het Documentatiecentrum van de heemkundige kring Het Land van Nevele.

Met een klein rekensommetje kan men met dezelfde tabel eveneens iedere datum van de republikeinse kalender omzetten naar de gregoriaanse tijdrekening.

Voorbeelden

5 Brumaire VII?

1 Brumaire VII = 22 oktober 1798 (zie tabel)
5 Brumaire VII = 22 oktober 1798 + 4 dagen
= 26 oktober 1798

16 Messidor III?

1 Messidor III = 19 juni 1795 (zie tabel)
16 Messidor III = 19 juni 1795 + 15 dagen
= 04 juli 1795 (juni telt 30 dagen)

30 Nivôse VIII?

1 Nivôse VIII = 22 december 1799 (zie tabel)
30 Nivôse VIII = 22 december 1799 + 29 dagen
= 20 januari 1800 (december telt 31 dagen)

Ook voor een complementaire dag uit de republikeinse kalender vindt men zonder moeite de overeenkomende gregoriaanse kalenderdag.

Voorbeeld

4e complementaire dag X?

1 Fructidor X = 19 augustus 1802 (zie tabel)
30 Fructidor X = 19 augustus 1802 + 29 dagen =
17 september 1802
4e compl.dag = 30 Fructidor X + 4 dagen
= 17 september 1802 + 4 dagen =
21 september 1802

De extra-dag van de schrikkeljaren 1796, 1800 en 1804 werd in de republikeinse kalender ingepast als 6e complementaire dag van de jaren III, VII en XI. Deze extra-dagen komen overeen met de gregoriaanse kalenderdagen 22.09.1795, 22.09.1799 en 23.09.1803.

A.Martens

ONTLEDING VAN EEN OVERLIJDENSLIJST UIT NEVELE, ANNO 1829.

In het kerkarchief van Nevele berust een omslag met enkele losse bladen⁽¹⁾; tussen de bladen is er een lijst met namen en sterfdag van drieënnegentig inwoners overleden in 1829.

Daar alle namen door elkaar zijn geschreven heb ik de lijst van de overledenen per maand gerangschikt, voorafgegaan door de datum.

Januari	04	Van Nevel Regina
	05	Jans Marie-Therese
	05	Van der Luyden Carolina
	08	Demarez Josephine
	09	Coryn Marie-Therese
	10	Gallens Francisca
	13	Van der Sypen Theodorus
	14	Verbanck Eugenia
	19	De Cloet Josephus
	22	Martens Isabella
	27	Van Doorne Livinus
	27	Van Wanseele Regina
28	Van de Walle Rosa	
Februari	05	Schurman Ignatius
	20	Van Damme Constantinus
	24	Van Doorne Eduardus
Maart	02	Langerært Desiré
	11	Schelpe Justinus-Hermanus
	14	Auwerogge Maria
	14	Bruggeman Petrus
	14	Damman Ivo

¹. Kerkarchief Nevele, dossier met losse bladen.
Gemeentearchief Nevele, overlijdensregisters van Nevele.

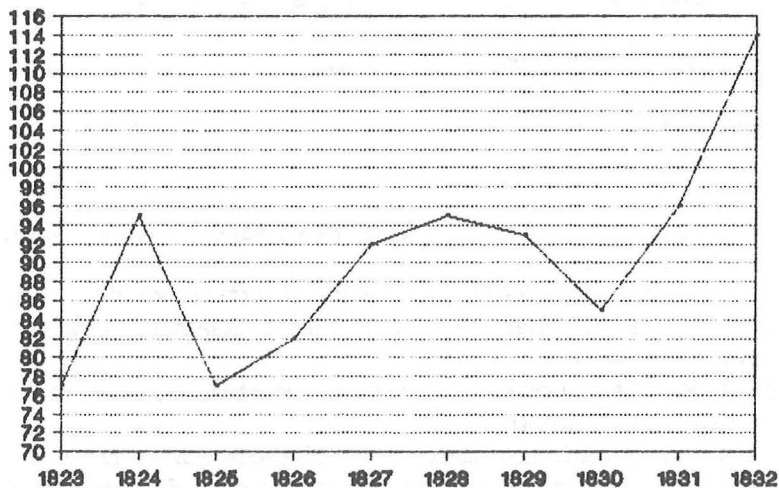
Maart	14	't Kindt Augustinus
	18	Rulavens Aldegonde
	18	Stevens Maire-Suzana
	18	Van de Keire Carolus-Lodevicus
	27	Cannoot Ursula
	27	De Brabander Marie-Virgina
April	09	Van Nevele Carolina
	18	Martens Marie-Therese
	23	Van Renterghem Jan-Baptiste
	24	Van Damme Marie-Therese
	27	De Baets Carolina
	27	Langerært Beatrix
	27	Lievens Angelina
Mei	02	Pauwels Eugenia
	08	Tuytschaever Isabella-Therese
	13	Loontjes Julia
	13	Tuytschaever Joanna
	14	Reuvelt Petrus-Franciscus
	24	De Schaempenaere Sophina
Juni	05	Van der Wee Ferdinand
	06	Oosterlinck Constantia
	13	Beaufort Emanuel
	23	De Brauwer Benedictus
Juli	03	Kneuvelds Jan Baptiste
	08	De Schrijver Dorothea
	11	Van Gansbeke Felix
	16	De Pauw Petrus
	23	Verniers Sophia
	24	Van Nevel Rosalie
Augustus	02	Veuderick Jan
	05	Van Buere Carolus-Ludovicus
	14	De Graeve Carolus
	14	Robyn Carolus-Franciscus
	14	Van Hulle Jacobus-Franciscus
	16	De Graeve Petrus

Augustus	21	Geiregat Jan-Frans
	21	Parijs Marie-Therese
	27	Bosschaert Isabella-Therese
	31	Mestag Augustus
September	07	Braet Maria
	10	De Mulder Francisca
	11	De Groote Eugenia
	12	Loontjes Leonardus
	17	De Brabander Carolus-Ludovicus
	25	Cackaert Anna-Maria
	25	Danneels Petrus
Oktober	03	Noltyanser Francisca
	08	Loontjes Jan-Baptiste
	10	De Zutter Jacobus-Franciscus
	13	Verleye Rogerius
	20	Van de Walle Bernardus
	21	Oosterlinck Bernardine
	31	Oosterlinck Romanus
November	02	Schelpe Mathilde-Victorine
	10	Verdoust Theresia
	20	Willems Augusta
	25	Braem Maria-Anna
	30	Bruggeman Caroline
December	02	Cackaert Joanna-Maria
	02	De Graeve Carolina
	11	Cackaert Maria-Francisca
	11	Meganck Karel-Ludovicus
	12	Cornelis Abraham
	15	Moreel Regina
	16	Delannoy Felix
	16	Kneuvelds Petrus
	22	Dhondt Isabella
	24	't Kindt Constantia
	24	Vermeire Joanna-Francisca
	26	Dhaenens Marie-Therese
	26	Vermeulen Marie-Therese

Aan de hand van het overlijdensregister van Nevele hebben we een overzicht kunnen samenstellen vanaf 1823 tot 1832.

Jaar	Aantal overlijdens
1823	77
1824	95
1825	77
1826	82
1827	92
1828	95
1829	93
1830	85
1831	96
1832	114

**Aantal overlijdens te Nevele
tussen 1823 en 1832**

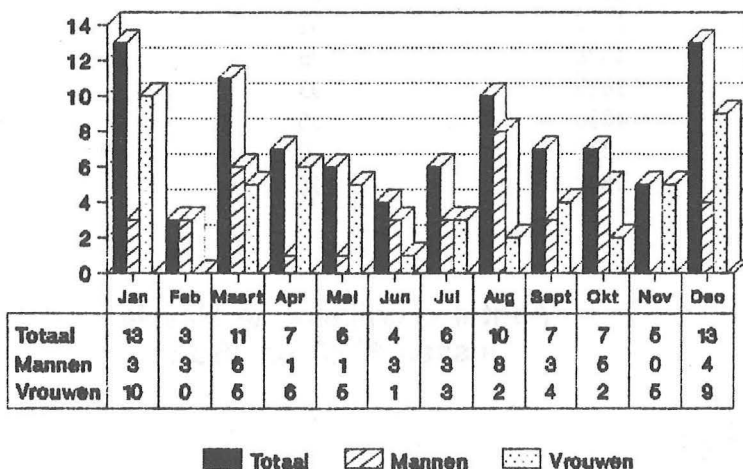

(Grafiek: L. De Ruysk)

Besluit.

De grafiek leert ons dat de sterfte het grootst was in de maanden januari en december, gevolgd door maart en augustus.

Aantal overlijdens in Nevele 1829

(Grafiek: L. De Ruyck)

Voor wat enkel de mannen betreft waren maart, augustus en december de uitschieters.

De vrouwen volgden meer de algemene sterftetrend: voor hen waren januari en december de gevaarlijkste maanden, gevolgd door april.

De twee wintermaanden en maart en augustus, maanden van noeste arbeid, eisten hun tol.

Of zou de periode beginnende in 1825 reeds een voorbode zijn van wat onze inwoners nog te wachten stond onder de vorm van de besmettelijke ziekten zoals de cholera morbis en de tyfus, die enkele jaren later onze gewesten teisterden?

A. Janssens

BOOMPJE GROOT, PLANTERTJE DOOD:

VERKOPING VAN OLMEN STAANDE
OP HET KERKHOF TE HANSBEKE, anno 1705.

Op donderdag 12 maart 1705 vond te Hansbeke een openbare verkoping plaats, "ter interventie van den heere pastoor, bailliu ende kerckmeestere", van "alle de holmen boomen met eenighe eecxkens staende op het kerckhof".

Koper	Aantal bomen	Koopsom
pieter braet, kerkmeester	1	1 17 6
karel de buck	2	2 2 0
	3	1 15 0
	2	2 3 6
	2	2 6 0
pieter de muync, baljuw	3	3 0 0
	2	2 15 0
gillis dusaer	3	2 10 0
	2	1 17 0
frans ide, griffier	2	3 0 0
	2	2 15 0
	2	3 5 0
	2	2 12 0
	2	2 8 0
	2	2 8 0
	2	3 4 2
	2	2 1 0
	2	2 11 0
herman lamme, pastoor	2	2 11 0
frans neyt	1	3 0 0
	39	47 10 2

De "kerckgebodden" of afkondigingen dienaangaande aan de kerk en "binnen vijf naburighe prochien" gebeurden op de zondag tevoren. De bomen waren verdeeld in 19 loten van 1, 2 of 3 bomen, die aan de meestbiedende werden toegewezen. Frans Ide, griffier van de heerlijkheid Hansbeke, kocht niet minder dan acht loten.

Met inbegrip van het overschot van het wijngeld, na aftrok van de onkosten van de verkoping, bedroeg de totale opbrengst 48 ponden 6 schellingen 4 deniers groten vlaams, een voor de kerk belangrijke geldsom, ongeveer 9 maal groter dan de "ontfanck van de verpachte landen" die toen aan de kerk toebehoorden.

De gemiddelde prijs van een boom beliep 1.4.4 p.s.d. De kopers kregen zes weken om hun koopsommen aan de kerkmeester pieter braet f^r pieter te vereffenen. De schade die eventueel bij het vellen van de bomen aan de kerk of anderszins zou berokkend worden, diende vergoed te worden. De boomputten moesten behoorlijk gevuld zijn.

Een tiental van deze olmen werden geleverd door franchois vande putte en in 1666 geplant. Hij overleed te Hansbeke op 6 september 1693.
Boompje groot, plantertje dood.

A. Martens

VRAAG EN ANTWOORD.

91/4 Vraag van A.de Brabander, Leeuwstraat 75, 9000 Gent

Gheert De Brabantere huwde op 03.06.1635 te Hansbeke met Joanna Goens (getuigen *Elias De Brabantere* en Gheert Van Rentergem). Uit dit huwelijk sproten 10 kinderen, allen te Hansbeke geboren:

Gheert	14.03.1636	Gheert De Brabantere, <i>Joanna De Pape</i> (peter, meter)
Livina	02.04.1637	Jacob Bogaert, Livina Van Daele
Joanna	26.08.1638	Joannes Maenhout, Joanna Van Hoecke
Magdalena	28.04.1641	Maurius Van Daele, <i>Magdalena De Brabantere</i>
Petrus	09.02.1642	Petrus De Brabantere, Joanna Van Rentergem
Maria	29.09.1643	Rogier De Witte, Maria Lanckswert

Jacob	19.03.1645	Jacob Van Maldegem, <i>Petronilla De Brabantere</i>
Gillis	23.03.1650	Gillis Braedt, <i>Francisca Van Hulle</i>
Martina	10.03.1652	Marten Claeys, <i>Livina De Werdt</i>
Elisabeth	24.09.1654	Joannes Van Daele, <i>Elisabeth Moens</i>

Wie waren de ouders van Gheert De Brabantere?

91/4 Antwoord aan A.de Brabander, Gent

Over sommige doopgetuigen van de kinderen van Gheert De Brabantere en Joanna Goesens vonden we volgende gegevens:

- Een *Elias De Brabantere* stierf te Hansbeke op 16.11.1640 (reg. 1, p. 168);
- *Joanna De Pape* was meter van Jan (°Hansbeke 29.11.1644), eerste kind van Gillis De Brabantere en Francisca Van Hulle. Ze was, volgens de doopakte, weduwe van Elias De Brabantere (reg. 1, p. 111);
- *Petronilla De Brabantere* huwde te Hansbeke op 06.06.1646 met Maurus Van Nevele. Ze was een dochter van Elias De Brabantere (RAG, fds Hansbeke, reg. 92, f. 129v)
- *Gillis De Brabantere* fungeerde op 07.05.1664 als voogd over Lysebet De Brabantere, minderjarige dochter van Gheert. Hij was haar oom. (Hansbeke, reg. 92, f. 141v). Gheert De Brabantere was trouwens getuige bij zijn huwelijk met Francisca Van Hulle te Hansbeke op 09.01.1644 (reg. 2, p. 197). Joanna Goossens was meter van Gabriel (°Hansbeke 07.06.1654) één van hun kinderen (reg. 2, p. 30);
- *Magdalena De Brabantere* was ook meter van een kind van Gillis De Brabantere (°Hansbeke 24.02.1652, reg. 2, p. 22);
- *Weduwe Elias De Brabantere* woonde ca. 1643 op een hofstede in de Hammestraat te Hansbeke. Deze hofstede werd in 1649 ingeschreven op naam van Magdalena De Brabantere, in 1649 op naam van Gillis De Brabantere (RAG, fds Hansbeke, reg. 5A, f. 254r).

Al deze bijkomende gegevens zijn niet in tegenspraak met de eruit afgeleide conclusie dat *Elias De Brabantere* en *Joanna De Pape* de ouders zijn van Gheert De Brabantere, gehuwd met Joanna Goossens. Benevens hun zoon Gheert hadden ze nog minstens drie volwassen kinderen: Gillis (x Francisca Van Hulle), Petronilla (x Maurus Van Nevele) en Magdalena.

A.M.

VONDST.

ROOMS DOOPSEL VAN EEN DOOPSGEZINDE.⁽¹⁾

Bijzonder merkwaardig is de doopakte nr. 1315, ingeschreven door pastoor Petrus Swevers in het parochiaal register van Hansbeke⁽²⁾:

"Anno 1672 mensis aug die 9 Illustris Dns Eugenius Albertus episcopus Gandavensis baptizavit sub conditione Eugenium Van Hove baptizatum ab heretices annorum .. f^s .. susceptor ejus fuit ex mandato ill Rev. D. Decanus hujus destrictus Donzani Jac. Schurmans".

Vrije vertaling:

"Op 9 augustus 1672 heeft de doorluchtige heer Eugenius Albertus, bisschop van Gent, voorwaardelijk gedoopt Eugeen Van Hove, door ketters gedoopt .. jaar geleden, zoon van .. Zijn bij opdracht aangewezenen doopheffer was E.H.Jacob Schuermans, deken van het district Deinze."

Het doopsel werd toegediend door Z.Exc. Eugenius-Albertus d'Allamont, bisschop van Gent (1666-1673), die de verschillende parochies van de dekenij Deinze bezocht in de periode van 7 tot 21 augustus 1672⁽³⁾, waaronder Hansbeke op 9 augustus.

Over de dopeling is weinig gekend. Hij werd gekerstend onder de doopnaam van de dooper en had wellicht tevoren een andere roepnaam. Pastoor Swevers liet in de doopakte een regel open om naderhand de ouders van de gedoopte in te vullen maar deed het niet. In de parochiale registers van Hansbeke komen geen verdere gegevens over Eugeen Van

1. Met hartelijke dank aan Jozef Van de Castele en Gerard van Herreweghen voor hun bereidwillige medewerking.

2. Rijksarchief Gent, Hansbeke, parochiaal register 2, folio 147.

3. K.BERGE, *Kerkelijk leven in de landelijke dekenij Deinze (1611-1972)*, in *Bijdragen tot de geschiedenis van de stad Deinze en van het land aan Leie en Schelde*, XLVIII (1981), blz. 30.

Hove voor: geen huwelijk, geen overlijden, geen nageslacht. Vermoedelijk kwam hij tijdelijk te Hansbeke (in)wonen, mogelijk als dienst-knecht.

Albert Martens

SPROKKELING.

MEN SCHRYFT UYT HANSBEKE.

"'t Is al op de zesde maand dat de winter onafgebroken voortduurt en van lentegeur, die het hart der dichters zwellen doet, worden we tot hiertoe niets geware. Tusschen buien en vlagen in werken de boerkens op het veld, het beste hopende en slechtste vreezende. Dat is een gouden stelregel voor den boer en niemand kent beter dan hij, de echtheid van het spreekwoord Een verwittigd man is er twee waard. Wat ons verwondert, is dat er zoo weinig vlas gezaaid wordt. Vlas is toch een goed nijverheidsgewas, dat winstgevend zal blijven zoolang de warboel in Rusland duurt, te meer daar de bestaande voorraad thans ver uitgeput is. Wie eene partij vlas kan winnen met wortels als navrucht, lijk Jul. De Groote er over twee jaren er eene had, mag toch zeggen dat hij een goed jaar achter den rug heeft".

(Bron: "'t Getrouwe Maldegem" van 9 april 1922.)

Jules de Groote, geboren te Hansbeke op 11 mei 1889, landbouwer van beroep, woonde Hamme nr. 52 te Hansbeke en was gehuwd met Irma Hoste.

A. Janssens

Dank aan de heer Robert Claeys, Eeklo.

ANALYTISCHE INVENTARIS FAMILIEFONDS DE THIBAUT-DE BOESINGHE.

Het tweede deel van de Analytische inventaris van het familiefonds de Thibault-de Boesinghe is zopas verschenen.

De korte inhoud van dit deel is als volgt:

- genealogieën van de families van den Rijne, van Halewijn, van Steenlant, van den Abeele (volgens een handboekje van de pastoor van Klerken, 1590), le Preudhomme (en de bastaarden van de graven van Vlaanderen) en van der Cauwerburch;
- een verhaal van een zoon van de familie Luucx (Zwevenzele) over zijn verblijf bij de rebellen + een volledige staat van goed van de familie;
- geschiedenis van de familie van Haveskercke met beschrijving van hun wapens, volgens een handschrift van Butkens;
- een reisverhaal van Jan van Hille, uitgeweken naar Java met de Oost-Indische Compagnie;
- uittreksel uit de notities van G.D.Feu over het ontstaan en geschiedenis van Ieper (802), met opsomming van al de schepenen tot 1419;
- een lijst van al de Vlaamse edelen in 1328 volgens bescheiden uit de rekenkamer van Rijsel, ook Frans-Vlaanderen is hierin vermeld;
- een lijst van lenen en achterlenen gehouden van het prinselijk leenhof van Veurne;
- een lijst van verscheidene personen tot de adelstand verheven naar een verdwenen perkament van Meester Pieter van der Lynde, griffier van Veurne;
- geschiedenis van Vlaanderen en Kamerijk en Zeeland uit de geschriften van Jan Carpentier met genealogieën van Vlaamse, Franse, Brabantse en Hollandse geslachten.

Bestelling en betaling zoals het eerste deel: Het boek, bankrekening 443-2623471-18.

UIT DE PRAKTIJK.

MILITAIRE GEGEVENS UIT DE HOLLANDSE PERIODE.

Bij het natrekken van de voorouderreeks Blanchaert vonden we in de Burgerlijke Stand te Gent de overlijdensakte van: BLANCHAERT Jan François, °Vinderhoute op 13 februari 1786, zoon van Bernardus Mattheus Blanchaert en Joanna De Schepper, echtgenoot van Cambien Philippa (°Huise, 12.1.1781, x Auwegem 20.1.1808, +Auwegem 11.5.1835), zeeldraaier van beroep en overleden te Gent in het Militair Hospitaal, "Place St.-Martin 6", op 29 september 1818. Hij was fuselier bij het 39e bataljon - 3de compagnie.

Navraag bij de Belgische militaire instanties (o.a. de Militaire Gezondheidsdienst en de Koninklijke School-Leerstool Geschiedenis) bleven, ondanks de voortreffelijke medewerking, zonder resultaat. Uiteindelijk zijn we ons licht gaan opsteken bij de Nederlandse archiefinstellingen gezien het hier toch om de zogenaamde "Hollandse periode" ging.

Vanwege het Algemeen Rijksarchief te 's Gravenhage kregen we het volgend antwoord:

"In het 39ste bataljon van de 15de afdeling infanterie is in het stamboek een zekere Pieter Franciscus Blanchard ingeschreven. Hij werd geboren te Vinderhout op 12 februari 1787 en was de zoon van Bernardus. De naam van zijn moeder was Joanna De Schepper. Volgens de gegevens van het stamboek was hij 5 voeten en 5 duim lang. Zijn aanzicht was lang en hij had een hoog voorhoofd. Hij had blauwe ogen en blond haar en blonde wenkbrauwen. Zijn neus was groot, zijn kin rond en zijn mond ordinaire. Hij kwam in dienst op 11 september 1817 als remplacant van Francis Acke, loteling van het jaar 1817 onder nummer 3 uit de gemeente Lovendegem, provincie Oost-Vlaanderen. Op 29 september overleed hij in het hospitaal te Gent. (Het jaartal is in het stamboek niet aangegeven). De spelling van de naam, de eerste voornaam en de geboortedatum wijken af van de door u verstrekte gegevens. Maar de overeenkomst is dermate frappant dat er vermoedelijk sprake is van dezelfde persoon."

Ook het Nederlands Centraal Bureau voor Genealogie beschikt over gegevens uit stamboeken van militairen uit die periode.

Ter informatie geven we hier de adressen van beide instellingen (onder voorbehoud want ze dateren uit 1975):

Algemeen Rijksarchief. Tweede afdeling (Centrale Regeringsarchieven na 1795), Bleijenburg 7 te 's Gravenhage.

Centraal Bureau voor Genealogie, Nassaulaan 18 te 's Gravenhage 2040, postbus 7618.

D.Maes

PETERS EN METERS.

Het is heden ten dage gebruikelijk dat de vier grootouders (indien ze nog leven) telkens afwisselend peter of meter zijn van hun eerste en tweede kleinkind, geboren in het gezin van hun kinderen (zoon of dochter), waarbij de maternele grootmoeder meter wordt van de eerstgeborene. Broers en zusters van de echtelingen komen aan de beurt, doorgaans in rangorde van hun ouderdom, voor de volgende kinderen van het gezin.

Deze gewoonte is een eeuwenoude traditie. Ook onze voorouders in vroegere eeuwen hielden zich normaliter aan deze beurtrol. Daarom is het zorgvuldig noteren van de namen van peter en meter voor de stamboomonderzoeker een "must". Op de steekkaart van een gezin mogen de doopgetuigen van ieder kind niet ontbreken. Ze maken het immers mogelijk de structuur van twee families (deze van de man en deze van de vrouw) uit te bouwen of te ondersteunen. Soms zijn ze het enige houvast om de respectievelijke ouders van het echtpaar te achterhalen. Ze zijn, als het ware, zovele uitlopers die de worteling van de familiestamboom verstevigen. Een praktisch voorbeeld van een grondig stamboomonderzoek aan de hand van de doopgetuigen vindt men onder "Vraag en antwoord" nr. 91/4.

A.M.

VOOR U GELEZEN.

HET LAND VAN NEVELE EN DE "INTERNATIONALE".

In zijn juli-augustusnummer van 1989 besteedde Vlaamse Stam, het maandblad van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, ruime aandacht aan Pierre Chrétien DE GEYTER⁽¹⁾ de toondichter van de Internationale, de wereldhymne van de socialistische beweging.

Pierre DE GEYTER werd op 8 oktober 1848 in Gent geboren als zoon van Adrianus (dagloner, schipstrekker, spinner) en Rosalia-Julia Verbauwen (fabriekwerkster). Toen hij 7 jaar was verhuisden zijn ouders (met hun 9 kinderen) naar Rijsel en reeds drie jaar later deed de jonge Pierre zijn intrede in de fabriek. De Geyter schikte zich niet in zijn lot, hij werd houtdraaier en later straatmuzikant. Zo kwam hij in contact met de opkomende socialistische beweging in Noord-Frankrijk. Hij leerde er de verzen van de dichter Eugène Pottier kennen en componeerde te Rijsel half juli 1888 op één van diens verzen de *Internationale*.

Na heel wat strubbelingen omtrent de auteursrechten op zijn compositie en twisten binnen de socialistische partij keert hij deze laatste de rug toe en treedt in 1922 toe tot de pas opgerichte communistische partij.

Zijn laatste levensjaren werden voor deze eenvoudige arbeider van Vlaamse origine een ware triomf. Zo was hij o.a. in 1928 ere-genodigde op de Communistische Internationale te Moskou en keerde de Sovjet-Unie hem een pensioen uit. De communistische gemeenteraad van Saint-Denis (bij Parijs) stelde hem gratis een woning ter beschikking. Hij overleed aldaar op 26 september 1932 en werd in aanwezigheid van 50.000 medestanders ten grave gedragen. Enkel zijn geboortestad schijnt hem totaal vergeten te zijn.

¹. G. VAN SCHOENBEEK, *Pierre-Chrétien De Geyter. Schepper van de Internationale*.

E. VAN HAVERBEKE, *De kwartierstaat van Pierre-Chrétien De Geyter*.

J. DE VRIENDT, *Aanvullingen bij de kwartieren 16 en 17 van Pierre De Geyter*, in *Vlaamse Stam*, jg. 25 (1989), nrs. 7/8, blz. 369/380.

Wat heeft Pierre De Geyter nu met het Land van Nevele te zien? Langs vaderszijde is het overgrote deel van zijn voorouders uit Gent afkomstig. Toch zou het ons wel interesseren de afkomst van zijn overgrootmoeder Catharina Bollaert (x Franciscus-Livinus De Geyter) beter te leren kennen. Het zou kunnen dat hier sporen naar onze streek leiden maar dit is niet zeker daar de familienaam Bollaert al in de 14e eeuw te Gent voorkomt.

Langs moederszijde leidt de kwartierstaat van De Geyter ons wel naar het Land van Nevele. Zijn moeders moeder, Coleta Van Speybroeck, werd geboren te Sint-Martens-Lerne op 25 maart 1788 (+Gent 21.10.1834). Haar vader, Norbert Van Speybroeck, werd er geboren op 21.02.1743 en overleed er op 22.09.1794 terwijl haar moeder Joanna De Vos het levenslicht zag te Meigem op 20 juni 1748. Deze laatste was de dochter van Joannes Carolus (fs Carolus en Barbara De Bock) geboren te Meigem op 5 februari 1713 en er overleden op 15 april 1755 en Magdalena Gevaert met wie hij er op 26 februari 1743 in het huwelijk trad.

Norbert Van Speybroeck was de zoon van Daniël (fs Petrus en Elisabeth Van Renterghem) die op 79 jarige leeftijd overleed te Sint-Martens-Lerne op datum van 3 juni 1753. Zijn moeder was Francisca Van Renterghem (fa Petrus en Petronilla Lootens). Zij overleed, eveneens te Sint-Martens-Lerne, op 4 oktober 1757.

Hoe universeel de *Internationale* ook mag wezen, toch zijn haar wortels Vlaams en door haar schepper en zijn voorouders is ze nauwer met ons heem verbonden dan we ooit konden vermoeden.

A.B.

INHOUD.

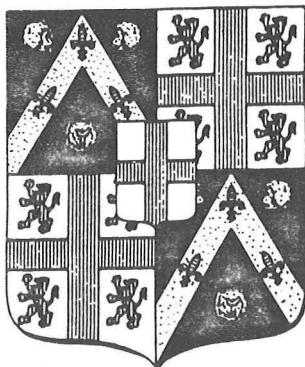
J.LUYSSAERT, Editoriaal	74
D.MAES, Inwoners uit het "Land van Nevele" in het gildenboek van "Het gilde van de gelovige zielen" van Vinderhoute.	75
A.MARTENS, De republikeinse kalender.	78
A.JANSSENS, Ontleding van een overlijdenslijst uit Nevele, anno 1829.	82
A.MARTENS, Boompje groot, plantertje dood.	87
A.M., Vraag en antwoord.	88
A.MARTENS, Vondst: Rooms doopsel van een doopsgezinde.	90
A.JANSSENS, Sprokkeling: Men schryft uyt Hansbeke.	91
Analytische inventaris familiefonds de Thibault-de Boesinghe.	92
D.MAES, Uit de praktijk: Militaire gegevens uit de Hollandse periode.	93
A.M., Uit de praktijk: Peters en meters.	94
A.B., Voor u gelezen: Het Land van Nevele en de "Internationale".	95

jaargang 1

aflevering 4

december 1991

HEEMKUNDIGE KRING

"HET LAND VAN NEVELE"

afgiftekantoor
9850 nevele